

CUMHURİYET'İN İLK YILLARINA AİT NİĞDE GÖKGÖL GÖLETİ VE GEBERE BARAJI

GOKGOL POND AND GEBERE DAM FROM THE EARLY YEARS OF REPUBLIC

DOI: <http://dx.doi.org/10.18560/cukurova.1122>

Mustafa ERYAMAN

Özet

Çalışmamızda, Niğde ili bağ ve bahçe sulama ihtiyacının karşılanması adına 20. yüzyılın başlarında hayata geçirilen iki özgün eser incelenmiştir, Gökgöl Göleti ve Gebere Barajı. Melendiz dağının güneyinde farklı noktalardan doğan pınarlardan beslenen ve doğal bir göl yapısına sahip olan Gökgöl Göleti'nin tarihçesi, yapım aşamaları ve Niğde bağ-bahçeciliğine katkıları ele alınmıştır. Genç Cumhuriyet'in "ikinci sulama baraj projesi" hüviyetinde olan Gebere Barajı'nın ismi, tarihçesi, yapım aşamaları, şehir ve su kültürüne etkileri detaylı olarak incelenmiştir. Gökgöl Göleti ve Gebere Barajının ve şehre uzanan güzergahı olan Uzandı Vadisinin, doğal güzellikleriyle; vadi boyunca yer alan kadaraklarıyla ve karızlarıyla (yeraltı ve yer üstü kanallarıyla), sarnıçlarıyla, çeşmeleriyle ve hamamlarıyla; Niğde ilinde alternatif/ekolojik/kültürel turizm projelerine zengin alternatifler sunduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler

Niğde, Gökgöl Göleti, Gebere Barajı, Kayaardı Bağları, Uzandı Deresi.

Abstract

In this study, two original structures, Gökgöl Pond and Gebere Dam, built for irrigation of Niğde province in early 20th century are investigated. History, construction period of Gökgöl Pond, supplying by different springs from Melendez mountain, and its effects on the Niğde horticulture are discussed. Story of the name "gebere", history, construction period of Gebere Dam, the second irrigation dam project of young Republic, and its effects on city and water culture are investigated. Consequently, with natural beauties, historical cisterns, fountains, irrigation canals and flumes; Gökgöl Pond and Gebere Dam and their flow route to the city, Uzandı Valley, can be considered as a rich alternative for ecological/cultural tourism of Niğde province.

Keywords

Niğde, Gokgol Pond, Gebere Dam, Kayaardi Orchards, Uzandı Creek.

References

- Altın, T. B. (2010). Hasandağı ve Melendiz Dağı Çevresinde topografik faktörlere göre yayla ve ağulların dağılışı. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 8(2), 189-212.
- Argun, M. E. (2012) Kapari (capparis ovata Desf. var. Canescens) çiçek tomurcuklarının fermentasyonu üzerine bazı baharat uçucu yağ ve ekstraktlarının etkisi (Yüksek lisans tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Balta, E. (2016). Gerçi Rum isek de Rumca bilmez Türkçe söyleriz-Karamanlılar ve Karamanlıca edebiyat üzerine araştırmalar, 2. Baskı. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Bildirici, M. (2009). Tarihi su yapıları Konya Karaman Niğde Aksaray Yalvaç Side Mut Silifke, Ankara: Çevre ve Orman Bakanlığı, DSİ Genel Müdürlüğü.
- Bulut, İ. ve Ceylan S. (2011) Ekolojik sorunları ve fonksiyonlarıyla Niğde yöresi yapay gölleri. *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 263-288.

[Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)